

Ćwiczenia utrwalające

I. Rodzaje i gatunki literackie.

Uzupełnij tabelę podanymi gatunkami literackimi (zajrzyj do podręcznika str.333):

sonet, legenda, komedia, bajka, tragedia, baśń, mit, fraszka, powieść, tren, nowela, epopeja, opowiadanie, przypowieść, dramat romantyczny, hymn, pieśń, przypowieść, ballada, satyra.

liryka	epika	dramat	gatunki mieszane

Określ gatunek literacki.

Ignacy Krasicki „Żona modna”	
Adam Mickiewicz „Świtezianka”	
Henryk Sienkiewicz „Latarnik”	
Jan Kochanowski „Na lipę”	
Adam Mickiewicz „Stepy akermańskie”	
Aleksander Fredro „Zemsta”	
Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz”	
Adam Mickiewicz „Dziady”	

II. Interpunkcja

Wstaw brakujące przecinki.

1. Wyszedłem wcześniej z domu żeby zdążyć na pociąg.
2. Zdarza się że pewne rozmowy szczególnie zostają w pamięci.
3. Płakał długo głośno rzewnie.
4. Albo zostaniemy w domu albo wybierzemy się na spacer.
5. Posprzątałem w pokoju i odrobiłem lekcje.
6. Było mu bardzo smutno ciągle płakał.

7. Robert dużo je choć wygląda na niejadka.
8. Uśmiechając się opowiadał kolejne dowcipy.
9. Skończywszy czytać wróciła do codziennych obowiązków.
10. Śmiejąc się głośno wykrzykiwał moje imię.
11. Mimo że bez przerwy się śmiał w głębi duszy było mu smutno.
12. Aniu poczekaj na mnie.
13. Portfel który znalazłem należał do mojej koleżanki.
14. Gdybym o wszystkim wiedział nigdy nie zgodziłbym się na ten wyjazd.
15. Znałem prawdę ale milczałem.
16. Nie był szczęśliwy pomimo że w życiu dobrze mu się wiodło.
17. Zaprosili nas na urodziny więc powinniśmy tam pójść.
18. Wstał rozejrzał się po sali po czym znów usiadł.
19. Ten samochód jest wygodny jednak zbyt drogi.
20. Kiedy przestał padać deszcz na niebie pojawiła się tęcza.
21. Wracając ze sklepu spotkał kolegę.
22. Do odmiennych części mowy należą: rzeczowniki czasowniki przymiotniki liczebniki i zaimki.

III . Poprawność językowa

Znajdź błędy językowe w podanych zdaniach. Następnie zapisz je w poprawnej formie.

1. Zachowanie Kasi poprawiło się na lepsze.
2. W miesiącu lipcu wyjeżdżam do Elbląga.
3. Marek cofnął się o dwa kroki do tyłu.
4. Odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba to fakt autentyczny.
5. Jacek obiecał rodzicom, że dalej będzie kontynuował naukę gry na pianinie.
6. Brat podzielił jabłko na dwie równe połowy.

Podkreśl 3 poprawne wypowiedzenia. Pozostałe popraw, przekształcając w zdania złożone.

- Jedząc śniadanie, zadzwonił telefon.
- Wychodząc ze szkoły, spotkał kolegę.
- Przebrawszy się w kostium kąpielowy, wszedł na basen.

- Przebywając za granicą, moje dokumenty straciły ważność.
- Mama, przygotowując kolację, słuchała radia.
- Dotarłszy na szczyt, rozpętała się burza.
- Jadąc tramwajem, przyszedł sms.

Dopisz poprawne formy podanych wyrazów.

1. cudzośćw –w
2. przyjaciel –pomagam moim
3. Urodziłem się w 2003 roku. /słownie rok/
4. umieć –ja /czas terażniejszy/
5. rozumieć –oni /czas terażniejszy/

Wskaż poprawne zdanie.

- Mama i tata kupili lodówkę.
- Tata kupił lodówkę z mamą.
- Mama kupiła lodówkę z tatą.

Podkreśl zestaw zawierający prawidłowo sformułowane pytania.

- Kogo jest ta książka? Czyj jest ten zegarek?
- Czyja jest ta książka? Kogo jest ten zegarek?
- Kogo to zasługa? Czyj jest ten zegarek?
- Czyja to zasługa? Czyja jest ta książka?

Wybierz poprawny zapis daty.

- Dziś jest jedenasty luty.
- Dziś jest jedenasty lutego.
- Dziś jest jedenastego lutego.

Podkreśl poprawną formę:

- a) ta pomarańcz
- b) ten pomarańcz
- c) ta pomarańcza

Który z podanych wyrazów jest nieodmienny?

- a) kakao
- b) muzeum
- c) kino

Które zdanie jest poprawne?

- a) Podaj mi tą książkę.
- b) Podaj mi te książkę.
- c) Podaj mi tę książkę.

Które wyrażenie jest poprawne?

- a) szkoła imieniem Jana Zwierza
- b) szkoła imienia Jana Zwierza
- c) szkoła o imieniu Jana Zwierza

Który rzeczownik nie ma form liczby pojedynczej?

- a) skarpety
- b) drzwi
- c) ulice
- d) jabłka

Huragan wprowadził zamieszanie we frazeologizmach. Podkreśl zestaw, w którym oba frazeologizmy nie zostały naruszone.

1. Wyszło szydło z worka. Biedny jak mysz książęca.
2. Wpadł w niebieską rozpacz. Biedny jak mysz pałacowa.
3. Wpadł w czarną rozpacz. Biedny jak mysz kościelna.
4. Wyszło szydło z worka. Biedny jak mysz królewska.

Co oznacza frazeologizm: wyszło szydło z worka?.....

Który zestaw nie zawiera pary antonimów?

- patos, wzniosłość
- altruizm, egoizm
- monoteizm, politeizm
- racjonalizm, irracjonalizm

Który zestaw nie zawiera pary synonimów?

- analogie, podobieństwa
- moralność, etyka
- heroizm, tchórzostwo
- perswazja, przekonywanie

W którym szeregu nie wystąpił błąd w zastosowaniu liczebnika zbiorowego lub głównego?

- troje drzwi, dwoje oczu, trzy kurczęta, troje rodzeństwa, pięć uczennic.
- dwoje kociąt, czworo drzwi, dwoje ludzi, trzy skrzypce, troje studentów.
- dwoje uszu, dwa kocięta, pięcioro pielgrzymów, trzy skarpety.
- pięcioro kociąt, osiem kur, siedmioro kurcząt, dwoje nauczycieli.

Który rzeczownik nie ma liczby mnogiej?

- a) drzwi
- b) dynamiczność
- c) nożyczki
- d) komórka

Wskaż szereg wyrazów, w którym znajdują się wyłącznie poprawne formy czasowników:

- a) siedłem, siedliśmy, poszedliśmy
- b) szliśmy, siedłem, poszliśmy
- c) szłem, siedłam, poszliśmy
- d) szłem, szłam, poszliśmy

Rozpoznaj cytat.

Cytat	Imię i nazwisko autora oraz tytuł tekstu
„Dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu.”	
„ Masz, psie, masz, draniu! Masz-za teatr, masz za inspektorskie zebrania, masz za literaturę! Tyś mnie chciał do siebie podobnym...Masz, renegecie, masz, szpiegu, masz, szpiegu!”	
„Kto nie doznał goryczy ni razu, Ten nie dozna słodczy w niebie.”	
„Jak łatwo może człowiek popsuć szczęście drugim W jednej chwili, a życiem nie naprawi długim!”	
„Ja - z nim w zgodzie? - Mocium panie, Wprzódy słońce w miejscu stanie, Wprzódy w morzu wyschnie woda, Nim tu u nas będzie zgoda.”	
„Życie byłoby nędzne i zawstydzające, gdybyśmy skupiali się tylko na przygotowaniu do zadań jutra, a nie brali udziału w walce już dziś. Ale życie byłoby głupie i bezsensowne, gdybyśmy żyli tylko walką dzisiejszą, a nie przygotowywali się do jutra”	
„Jaki ty masz powód, żeby być wesołym? Ty, biedaku? [...] - A jaki ty masz powód, żeby być ponurym, wuju? Ty, bogacz?”	
„Gdy ty opuszczasz lud mój, do Rzymu idę, by mnie ukrzyżowano raz wtóry.”	
„Zazdroszczę tej, co dzisiaj rano mną była.”	
„Słowicze wdzięki w mężczyzny głosie, A w sercu lisie zamiary.”	
„Nam strzelać nie kazano. - Wstąpiłem na działo I spójrzałem na pole; dwieście armat grzmiało. Artyleryi ruskiej ciągną się szeregi, Prosto, długo, daleko, jako morza brzegi;”	
„Dla całego świata możesz być nikim, dla kogoś możesz być całym światem.”	
„(...) w czasach Nerona człowiek jest jako motyl: żyje w słońcu łaski, a przy pierwszym chłodnym powiewie ginie...”	
„Niech się dzieje wola Nieba! Z nią się zawsze zgadzać trzeba.”	
„ Wódz to był wielkiej mocy i sławy, Kiedy po nim lud prosty tak płacze...”	

<p>„A ponieważ dostałeś, coś tak drogo ceniał, Winszuję, panie Pietrze, żeś się już ożenił”. „Bóg zapłać”. „Cóż to znaczy? Oziębłe dziękujesz, Alboż to szczęścia swego jeszcze nie pojmujesz?”</p>	
<p>„Kobieta piękna warta jest zawsze tyle złota, ile waży, ale kobieta, która przy tym kocha, nie ma wprost ceny.”</p>	
<p>„Na niebie Jest Bóg... zapomnę, że jest, będę żyła, Jakby nie było Boga.”</p>	
<p>„Co bez przyjaciół za żywot? Więzienie, W którym niesmaczne żadne dobre mienie.”</p>	
<p>„Nauka jest jak niezmierne morze... Im więcej jej pijesz, tym bardziej jesteś spragniony. Kiedyś poznasz, jaka to jest rozkosz. Ucz się tylko, co jest siłą w tobie, żeby jej zakosztować.”</p>	
<p>Zacność, uroda, moc, pieniądze, sława, Wszystko to minie jako polna trawa.”</p>	
<p>„Stajesz odpowiedzialny na zawsze za to, co oswoiłeś.”</p>	
<p>„Wielkieś mi uczyniła pustki w domu moim, Moja droga Orszulo, tym zniknięciem swoim. Pełno nas, a jakoby nikogo nie było: Jedną maluczką duszą tak wiele ubyło.”</p>	
<p>„Jakoby też rok bez wiosny mieć chcieli, Którzy chcą, żeby młodzi nie szaleli.”</p>	
<p>„Jestem jak statek, który jeśli nie wejdzie do portu to utonie...”</p>	
<p>„Wśród ludzi także jest się samotnym.”</p>	
<p>„ Nie chciał nas Bóg położyć równo z bestyjami: Dał nam rozum, dał mowę, a nikomu z nami.”</p>	
<p>„ Ja, Panie, niechaj mieszkam w tym gniazdzie ojczystym, A Ty mię zdrowiem opatrz i sumnieniem czystym, Pożywieniem uciwym, ludzką życzliwością, Obyczajami znośnymi, nieprzykrą starością.”</p>	
<p>„Dochowaj, strzelcze, to moja rada: Bo kto przysięgę naruszy,</p>	

Ach, biada jemu, za życia biada! I biada jego złej duszy!”	
„Do kraju tego, gdzie kruszynę chleba Podnoszą z ziemi przez uszanowanie Dla darów Nieba.... Tęskno mi, Panie...”	
„Lecz zaklinam - niech żywi nie tracą nadziei(...) A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei, Jak kamienie przez Boga rzucone na szaniec!	
„W takiej ciszy - tak ucho natężam ciekawie, Że słyszałbym głos z Litwy. - Jedźmy, nikt nie woła.”	
„- Co ci strzeliło do głowy, dlaczego chciałeś grać lwa? - Jak to, dlaczego... - odpowiedział za niego Lis. - Czy widziałeś kiedy artystę bez ambicji?”	
„Bo kto nie był ni razu człowiekiem, Temu człowiek nic nie pomoże”	
„Kończy się w tym miejscu opowieść, choć walka toczy się dalej. Nieubłagana sprawiedliwość powoli, lecz nieodwołalnie zbliża karzącą dłoń ku gardłom zbrodniarzy świata. We krwi i męce tworzenia rodzi się polski świat Jutra, zamglony chaosem chwili. Walka trwa. Trzeba przerwać tę opowieść. Opowieść o wspaniałych ideałach BRATERSTWA i SŁUŻBY, o ludziach, którzy potrafią pięknie umierać i PIĘKNIE ŻYĆ”.	
„Niestetyż, i posag i ona W jednej skrzynce zamkniona”	
„Ale kogo gryzie mól zakryty, Nie idzie mu w smak obiad obfity; Żadna go pieśń, żaden głos nie ruszy, Wszystko idzie na wiatr mimo uszy.”	
„Mdłe światło płynące zza okna padało na łóżko, gdzie leżały ograbione, odarte z majestatu śmierci zwłoki człowieka, przy którym nikt nie czuwał, którego nikt nie opłakiwał.”	

